

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoCsp/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620201171
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5620201171.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v spore žalobkyne: W. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. X. F. XXXX/XX, XXX XX Y. W., proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, v konaní o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 22Csp/19/2020-127 zo dňa 22. septembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 22Csp/19/2020-127 zo dňa 22. septembra 2020 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Liptovský Mikuláš na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. zamietol žalobu (výrok I.) a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalobou sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému určenia, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver zo dňa 28.03.2018 je bezúročný a bez poplatkov. Uviedla, že medzi stranami sporu bola dňa 28.03.2018 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver, na základe ktorej jej bol poskytnutý bezúčelový revolvingový úver s výškou úverového rámca v sume 2.600,- eur, ročnou úrokovou sadzbou vo výške 29,90 % a splátkou 2,75 % z výšky úverového rámca vo výške 71,52 eur, ročnou percentuálnou mierou nákladov (RPMN) vo výške 34,40 % a priemernou RPMN vo výške 25,46 %. Vyslovila názor, že táto zmluva má spotrebiteľský charakter. Úver považovala za bezúročný a bez poplatkov z viacerých dôvodov. Poukázala na to, že žalovaný riadne nespĺnil svoju povinnosť posúdiť jej schopnosť ako spotrebiteľa splácať úver. Pre posúdenie jej bonity postačoval žalovanému výmer dôchodku. Takéto posúdenie nebolo možné považovať za náležité splnenie povinnosti v zmysle zákona. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, napr. zadlženosť, úspory, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky spotrebiteľa a pod., nemohol si utvoriť reálny obraz o jej majetkovej situácii, potrebnej na posúdenie jej schopnosti splácať úver. Konštatovala, že žalovaný si tak nespĺnil riadne povinnosť formulovanú v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pre posúdenie nároku na určenie bezúročnosti zmluvy nebolo smerodajné, aká bola jej reálna finančná, majetková a sociálna situácia, ale akým spôsobom žalovaný pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Žalovaný či už úmyselne alebo z neobstaranosti konaním hrubo odporujúcim odbornej starostlivosti zvýšil jej zadlženosť, a preto takéto konanie je možné hodnotiť ako hrubo odporujúce dobrým mravom. Zo strany žalovaného neskúmaním bonity išlo o hazardovanie s finančnými prostriedkami. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa odkázala na bod 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS (ďalej „Smernica“), ako

aj na obsah rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti N. Z.. Dôsledkom podcenenia skúmania bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Neskúmanie bonity je zároveň dôvodom pre nemožnosť predčasného zosplatnenia úveru. Žalobkyňa odkázala na ust. § 7 ods. 20 písm. a), b), c), d) zákona č. 129/2010 Z. z., z ktorého vyplývajú kritériá na skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to čistý príjem spotrebiteľa, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, výška splátky spotrebiteľského úveru a peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa. Žalobkyňa v tomto kontexte poukázala na ust. § 11 ods. 2 zákona

č. 129/2010 Z. z. Oprávnenie domáhať sa uplatneného nároku žalobkyňa vyvodzovala z ust. § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a ust. § 137 písm. c) a d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Ďalej žalobkyňa uviedla, že v dotknutej zmluve bola nesprávne uvedená priemerná RPMN vo výške 25,46 %. Podľa súhrnných informácií, ktoré zverejňuje Ministerstvo financií SR, bola priemerná RPMN pre kreditné karty vo výške 24,90 %. Žalobkyňa zároveň uvádzala, že skutočnosť, že v zmluve je nesprávne uvedený údaj o priemernej hodnote RPMN v zmluve, ktorý údaj je vyšší než správny údaj, je v neprospech spotrebiteľa. Naopak v prípade údaj o RPMN platí, že táto je v neprospech spotrebiteľa, ak je v zmluve uvedená nižšia ako v skutočnosti. Nesprávnosť údaj o priemernej RPMN žalobkyňa považovala za základ pre konštatovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Tiež uvádzala, že dojednaný úrok vo výške 29,90 % je v rozpore s dobrými mravmi. V čase uzatvorenia zmluvy boli priemerné úrokové sadzby poskytované bankami pre úvery na 5 rokov vo výške 8,14 %, a teda dojednaný úrok vo výške 29,90 % viac ako dvojnásobne prevyšuje obvyklé úrokové sadzby. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole z hľadiska princípu dobrých mravov. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Ak úroková miera dohodnutá v spotrebiteľskom úvere podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, takéto dojednanie je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa ust. § 39 OZ.

3. Žalovaný vo vyjadrení žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že na účely výkladu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. možno použiť obsah rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu ČR č. k. 1 As 30/2015-39 zo dňa 01.04.2015, v ktorom najvyšší správny súd vymedzil zmysel zakotvenia uvedenej povinnosti poskytovateľov spotrebiteľských úverov, pokiaľ ide o posudzovanie bonity spotrebiteľa. Povinnosť veriteľa posudzovať pred uzavretím zmluvy túto bonitu pritom predstavuje aj určitú záruku, že veriteľ bude pri poskytovaní úveru postupovať tak, aby spotrebiteľa do určitej miery chránil pred neschopnosťou splácať. Žalovaný je subjektom poskytujúcim tisícky úverov mesačne. Záujmom veriteľa je zisk z poskytnutia úveru v podobe úroku dosiahnutého spotrebiteľovým riadnym splácaním. Záujmom veriteľa nie je a nemôže byť zámer následného vymáhania pohľadávok vzniknutých omeškaním dlžníka. Je teda nepochybné, že bol motivovaný na dôkladné posudzovanie schopnosti splácať poskytnutý úver nielen ustanoveniami právnych predpisov, ale aj úplne zjavnými ekonomickými faktormi. V rámci postupu v poskytovaní úveru napĺňa svoju zákonnú povinnosť preverovania bonity spotrebiteľa dôsledným zisťovaním jeho kreditného skóre, ktoré zaisťuje oddelenie úverových rizík. Týmto procesom je posudzovaná spotrebiteľova príjmová a výdavková stránka a ďalej sa skúmajú klientske informácie o premenných hodnotách ako napr. vek, vzdelanie, zdroj príjmov, rodinný stav, počet detí, spôsob bývania a pod. Pre predchádzanie vzniku omeškania klienta s úhradou splátok zabezpečuje kontrolu bonity klienta, ktorej výsledkom je limit najvyššej mesačnej splátky. V rámci neho je overovaná schopnosť klienta splácať ďalšie finančné záväzky a hradíť nevyhnutné životné výdavky. Je zohľadňované rodinné postavenie klienta, najmä vyživovacia povinnosť, príjem partnera, prípadne ďalšie skutočnosti. Pokiaľ z takto uvedených informácií vznikne pochybnosť o pravdivosti tvrdení klienta, pristupuje žalovaný k žiadosti o predloženie potvrdenia o výške príjmu alebo výpisu z bankového účtu, overenie údajov o zamestnaní a pod. Žalobkyňa pri uzatváraní úverovej zmluvy uviedla, že je dôchodkyňa a jej čistý mesačný príjem predstavuje výšku 480,- eur a výška čistého príjmu partnera sumu 205,- eur. V období uzatvorenia úverovej zmluvy nemal súhlas od Sociálnej poisťovne na overovanie klientmi uvádzaných informácií. Na podporu svojej argumentácie žalovaný odkázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 18.12.2014 vo veci C-449/13, v zmysle ktorého v závislosti od okolností každého jednotlivého prípadu sa poskytovateľ úveru môže buď uspokojiť s informáciami, ktoré mu poskytne spotrebiteľ, alebo môže dospieť k názoru, že je nevyhnutné, aby tieto informácie boli potvrdené pomocou ďalších údajov. Súdny dvor tiež uviedol, že posúdenie úverovej bonity môže byť vykonané aj len na základe informácií uvedených spotrebiteľom za podmienky, že tieto informácie budú dostatočné. Žalovaný vyslovil presvedčenie, že vzhľadom na výšku úveru, keď žalobkyňa bol poskytnutý úverový rámec vo výške 2.600,- eur a s ohľadom na sofistikovanú analýzu, ktorej bola žalobkyňa

pri dojednávani úveru podrobená, splnil podmienky zákona, pokiaľ ide o riadne preskúmanie bonity spotrebiteľky. Žalovaný tiež zdôraznil, že ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. neupravuje spôsob, akým má veriteľ posudzovať schopnosť klienta splácať úver, odkazuje len na odbornú starostlivosť. Pokiaľ ide o výšku RPMN, táto bola v úverovej zmluve uvedená korektne spolu s predpokladmi pre jej výpočet, ktoré sú uvedené priamo. Pri výpočte RPMN zohráva dôležitú úlohu aj presný dátum, kedy došlo k prvému čerpaniu finančných prostriedkov. Na základe úverovej zmluvy bol žalobkyni poskytnutý revolvingový úver vyplatený prvým čerpaním vo výške 2.600,- eur na jej bežný účet. Žalobkyňa len deklaratívne konštatuje, že hodnota RPMN je v úverovej zmluve uvedená nesprávne, absolútne však neuviedla výpočet ani odôvodnenie, na základe ktorého k danému záveru dospela. Poukázal tiež na to, že internetové kalkulačky na výpočet RPMN majú len informatívny charakter a kontrolu výpočtu RPMN môže uskutočniť iba Národná banka Slovenska ako kontrolný orgán nebankových subjektov. Pre ilustráciu rozdielov v hodnotách RPMN, ktoré môže spôsobiť už len rozdielny dátum poskytnutia úveru uviedol žalovaný ako príklad prehľad zmien hodnôt RPMN pri náhodne vybranej výške úveru a splátkach, pričom pri výpočte hodnôt RPMN v prezentovanej tabuľke sa menil iba dátum poskytnutia úveru, všetky ostatné hodnoty zostali nezmenené. Z údajov žalovaného vyplývajú rozdiely v RPMN od 26,72 % až po 27,68 %. Keďže pravidlá pre výpočet RPMN ustanovené zákonom č. 129/2010 Z. z. aj Smernicou nedávajú iné kritérium, mal žalovaný za to, že postupoval v súlade so zákonom aj Smernicou a ich cieľom a poskytol žalobkyni úplné a najpresnejšie informácie v požadovanej zrozumiteľnej a stručnej podobe. Tá žalobkyni umožnila porovnanie úveru ponúkaného žalovaným s akoukoľvek ďalšou ponukou na trhu. Zákon č. 129/2010 Z. z. v ust. § 9 ods. 2 písm. j) neupravuje, aby veriteľ do úverovej zmluvy uvádzal priamo vzorec výpočtu RPMN. Pokiaľ ide o hodnotu priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, žalovaný uvádzal, že zákon nikde neformuluje záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade, ak je výška priemernej RPMN uvedená nesprávne. Zotrvával však na názore, že priemerná hodnota RPMN bola uvedená správne vo výške 25,46 %. Odkázal pritom na ust. § 9 ods. 2 písm. z) zákona č. 129/2010 Z. z. a uviedol, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 28.03.2018, pričom žalovaný mal z tohto dôvodu pri koncipovaní zmluvy vychádzať z tabuľky pre 4. kalendárny štvrtrok 2017. Pokiaľ ide o výšku úrokov, tieto sa mali spravovať ust. § 53 ods. 6 OZ. Výška úrokovej sadzby nie je pevne stanovenou veličinou, ktorá je konštantná pre všetky banky a nebankové subjekty na trhu. Závisí od ponuky jednotlivých bankových a nebankových subjektov, aké úvery, s akou výškou úrokovej sadzby spotrebiteľom ponúknu. Výška úrokovej sadzby potom odzrkadľuje, nakoľko rizikové je poskytnutie toho ktorého úveru tomu ktorému žiadateľovi. Je všeobecne známe, že nebankové subjekty poskytujú úvery s vyšším rizikom ako banky, pričom cena rizika sa prejavuje práve vo výške odplaty za poskytnutý úver. V zmysle nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonáva aj ust. § 53 ods. 6 OZ, je maximálna povolená výška odplaty upravená v ust. § 1a ods. 1. Pokiaľ nie je ustanovené inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej RPMN podľa ust. § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Keďže priemerná ročná percentuálna miera nákladov na konkrétny úver predstavovala 25,46 %, potom najvyššia prípustná odplata dosiahla až 50,92 %. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté ustanovenie zmluvy neodporovalo dobrým mravom, ako to uvádzala žalobkyňa.

4. Žalobkyňa v podanej replike uviedla, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdaje, tak aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho chovania do budúcnosti. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov (rozsudok Krajského súdu v Prešove spis. zn. 7Co/126/2016 zo dňa 26.01.2017). Pokiaľ žalovaný uvádzal najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorá by mohla dosiahnuť až 50,92 %, k tomu žalobkyňa uviedla, že uvedené je právne irelevantné. Nie je totiž možné zamieňať dojednané úroky zo zmluvy a odplatu. Súčasťou odplaty sú nielen úroky zo zmluvy, ale aj iné poplatky dojednané v zmluve. Odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2Cdo/421/2014 zo dňa 30.06.2015, z ktorého vyplýva, že dojednaná úroková sadzba vo výške 34,05 % viac ako dvojnásobne prekročila priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci december 2008, a preto ju treba považovať za odporujúcu dobrým mravom.

5. Žalovaný v duplike uviedol, že žalobkyňa jeho tvrdenia ohľadom skúmania bonity spotrebiteľky nijako nerozporovala. Pokiaľ ide o výšku odplaty, žalovaný opakovane odkázal na ust. § 53 ods. 6 OZ a na jeho definíciu vyjadrenú v ust. § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR

č. 87/1995 Z. z. K otázke poskytovania ochrany spotrebiteľom žalovaný odkázal na stanovisko bývalého podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Lalička vyjadrené v náleze spis. zn. I. ÚS 547/2012 zo dňa 24.10.2013, z ktorého vyplýva, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu SR pustili ochranu spotrebiteľov tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k nasledovným skutkovým zisteniam. Považoval za nesporné, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 28.03.2018 zmluvu o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru s tým, že výška úverového rámca bola dojednaná na 2.600,- eur, ročná úroková sadzba dosiahla 29,90 %, výška mesačnej splátky predstavovala 2,75 % z výšky úverového rámca (71,52 eur), výška RPMN predstavovala 34,40 %, výška odplaty 29,90 %, priemerná hodnota RPMN 25,46 % a celková čiastka splatná spotrebiteľom dosiahla 3.021,09 eur. Splátky mali byť splácané vždy 20. deň v mesiaci. Pokiaľ ide o údaje o žalobkyni, zo zmluvy vyplýva, že žalovaný zisťoval jej rodinný stav (rozvedená), počet vyživovaných detí (0), druh bývania (vlastný dom/byt), zdroj príjmu a tiež jeho výšku (dôchodok 480,- eur mesačne). Zmluva údaj o mesačnom príjme partnera neobsahovala, rovnako zo zmluvy nevyplývajú žiadne údaje o prípadných dlhoch žalobkyne. Dlužníčka v zmluve vyhlásila, že disponuje „dostatočnými finančnými zdrojmi na uhradenie všetkých svojich záväzkov, vrátane záväzkov z nižšie uvedených úverových zmlúv“ a že považuje „svoju finančnú situáciu za primeranú svojim záväzkom“.

7. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, resp. dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z tvrdení a dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju procesnú povinnosť. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP). Spôsob a rozsah prejednávania sporu je determinovaný petitom žaloby a skutkovými tvrdeniami sporových strán. Žalobca, či žalovaný nemôže bez predchádzajúceho tvrdenia viesť dokazovanie spôsobom smerujúcim k objasneniu skutočností, ktoré doposiaľ neboli nijako prezentované. Ak sporová strana neponúkne súdu žiadne tvrdenie, ale toto sa snaží nahradiť dôkazom, ide o postup, ktorý aktuálne procesná úprava nepripúšťa (§ 132 ods. 2 CSP), čím sa zvyšuje zodpovednosť strany sporu za logickú a konštruktívnu argumentáciu, a to najmä v situácii, ak túto prezentuje advokát.

8. V posudzovanej veci uplatnila žalobkyňa ako spotrebiteľka nárok voči žalovanému odôvodňujúci ho vadami úverovej zmluvy, ktoré podľa jej tvrdení vedú k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalobkyňa bola zastúpená advokátkou, z čoho treba vyvodiť, že jej procesné práva boli v plnej miere zachované a vo vzťahu k žalovanému došlo k „vyrovnaníu“ prirodzeného stavu disproporcie, ktorá je inak vyvažovaná osobitnými ochrannými reguláciami (§ 290 a nasl. CSP). Aj v spotrebiteľskom spore platí, že dokazovanie sa môže vykonávať len v rozsahu prezentovaných tvrdení a že tieto tvrdenia nie je možné nahradiť odkazom na dôkazy, resp. očakávať nadmernú aktivitu súdu smerujúcu ku korekcii nedostatočných skutkových tvrdení. Vychádzajúc predovšetkým z faktu, že žalobkyni bola poskytnutá v spore kvalifikovaná procesná ochrana v podobe zastúpenia advokátkou, potom súd prvej inštancie vychádzal prísne len z tých tvrdení, na ktorých žalobkyňa založila svoju argumentáciu v žalobe a vo vyjadrení.

9. Oprávnenie súdu rozhodnúť v spore o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov má svoj základ v ust. § 137 písm. d) CSP v nadväznosti na ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Ide teda o osobitný typ určovacej žaloby, ktorá má svoj základ v zmienenom ustanovení osobitného predpisu.

10. Žalobkyňa žiadala rozhodnúť určovacím výrokom o spornom úvere, pričom svoje tvrdenia založila na troch základných chybách v zmluve, resp. v postupe veriteľa. Poukazovala na to, že žalovaný nedostatočne splnil svoju povinnosť preskúmať jej bonitu (§ 7 zákona č. 129/2010 Z. z.), že v zmluve je nesprávne uvedený údaj o priemernej RPMN v neprospech spotrebiteľa a výška úroku odporuje dobrým mravom (§ 39 OZ).

11. V prípade priemernej RPMN poukázal súd prvej inštancie na ust. § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu 28.03.2018. Žalobkyňa formulovala výhrady k správnosti údajov o priemernej RPMN a tvrdila, že táto je vyššia, ako vyplýva z informácií zverejnených Ministerstvom financií SR. Tento postup bol podľa jej názoru dôvodom pre konštatovanie záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Túto argumentáciu považoval súd prvej inštancie vo svojej podstate za nesprávnu, pretože zákon v žiadnom zo svojich ustanovení neumožňuje sankcionovať veriteľa naznačeným spôsobom, ak uviedol nesprávnu výšku priemernej RPMN. Uvedené by bolo možné v prípade nesprávnosti údajov o RPMN v neprospech spotrebiteľa, čo však žalobkyňa netvrdila. Zmluva obsahovala údaj o priemernej RPMN, z čoho vyplýva, že súd prvej inštancie nemal žiaden zákonný podklad na to, aby akceptoval tvrdenia žalobkyne. Zo žaloby nevyplýva žiadna argumentácia, na základe ktorej by sa mal zaoberať RPMN konkrétneho úveru, preto ani obrana žalovaného v tejto otázke nebola súdom prvej inštancie posudzovaná.

12. Vo vzťahu k nedostatočnému skúmaniu bonity žalobkyne odkázal súd prvej inštancie na formulované teoretické východiská o dokazovaní. Bolo na žalobkyňu, aby uviedla dostatok tvrdení a dôkazov, že žalovaný porušil svoje povinnosti takým spôsobom, že by to malo viesť k domnienke o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.). Celá argumentácia žalobkyne ostala na abstraktnej úrovni, ktorá znemožnila súdu prvej inštancie preskúmať, čo všetko zanedbal pri svojom postupe žalovaný. Pokiaľ vo vzťahu k pomerom žalobkyne neexistuje žiadna ďalšia relevantná informácia ovplyvňujúca možnosť poskytnutia úveru v rozhodnom čase, potom tvrdenia žalobkyne majú len všeobecný až zneužívajúci charakter. Inak povedané, absencia argumentov o tom, že by pri dôslednejšom skúmaní podmienok pre získanie úveru, by malo za následok jeho nezískanie, resp. získanie v nižšom rozsahu, bola pre súd prvej inštancie dôvodom, pre ktorý neprijal ani túto časť rozsiahlych tvrdení žalobkyne.

13. Napokon ak sa žalobkyňa zaoberala v žalobe aj nenáležitou výškou úroku, ktorý podľa jej názoru odporoval dobrým mravom, súd prvej inštancie k tomu uviedol, že aj pri zistení neprimeraných úrokov by mohol eventuálne rozhodnúť o čiastočnej neplatnosti zmluvy, nie však o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov, ako to bolo vymedzené v petite žaloby. Aktuálna žaloba má osobitný charakter, jej základ spočíva v ustanoveniach zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ žalobkyňa odkazovala na rozpor s dobrými mravmi (čo formulovala v žalobe, ako aj v replike), potom mala zvoliť iný spôsob uplatnenia procesných práv. Odhliadnuc od uvedeného súd prvej inštancie prisvedčil argumentom žalovaného, ktorý poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Pri skúmaní primeranosti úrokového zaťaženia žalobkyne bolo preto potrebné vziať do úvahy skôr výšku RPMN a túto skúmať v kontexte s obdobnými úvermi (§ 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.).

14. Napokon súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný predložil k svojim vyjadreniam rozsiahle listinné dôkazy, ktoré však pre absenciu podstatných tvrdení žalobkyne nepovažoval za nutné skúmať. Pokiaľ žalobkyňa neuniesla bremeno tvrdenia, potom sa nemohlo toto bremeno, ako aj dôkazné bremeno presunúť na protistranu. V tomto kontexte poukázal na to, že vo veci bolo nariadené pojednávanie a aj na ňom mohla žalobkyňa uplatniť svoje nároky, navrhnúť prípadné dôkazy a byť konfrontovaná s predbežným právnym názorom súdu prvej inštancie na danú vec. Pokiaľ sa na pojednávaní nezúčastnila, potom uvedené musí ísť na jej ťarchu. Jedným zo základných princípov sporového konania je princíp ústnosti (čl. 12 Základných princípov CSP), ktorým sa umožňuje stranám sporu efektívne uplatňovať procesné práva a dosiahnuť tak naplnenie práva na súdnu ochranu. Ak sa strana sporu nezúčastní na pojednávaní, je to jej výlučné právo, ktoré však môže viesť (ako v danej veci) k zavŕšeniu súdneho konania v jej neprospech.

15. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom vychádzal s úspechu žalovaného v spore.

16. Proti rozsudku v celom jeho rozsahu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, pričom navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Odvolanie žalobkyňa odôvodnila s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Konkrétne namietala, že súd prvej inštancie úplne ignoroval jej argumentáciu. Dôkazné prvky svedčiace v prospech žalovaného kládol do popredia a v podstate iba na nich založil svoje rozhodnutie, ktorým žalobu zamietol. Naopak, vyhol sa hodnoteniu skutočností svedčiacich v jej prospech, a tým ich ani nemohol hodnotiť v súvislosti s ostatnými dôkazmi. Keďže opomenul dôležité skutočnosti prípadu, logicky ich do dôvodov svojho meritórneho rozhodnutia ani nepojal a nevyhodnotil ich. Tým sa jeho rozsudok stáva nedostatočne odôvodneným, a to v ústavne významnej miere. Súd prvej inštancie nezodpovedal na všetky skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

18. K záverom súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena ohľadom skúmania úverovej bonity žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nevysvetlil, ako mohla preukázať niečo, čo sa podľa jej tvrdení nestalo, t. j. že žalovaný náležite neskúmal jej úverovú bonitu. Podľa Rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13 CA Consumer Finance SA vs. Ingrid Bakkaus, zásada efektivity by bola porušená, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu neposkytol informácie a neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak zásada efektivity je dodržaná, ak je veriteľ povinný pred súdom preukázať správny výkon svojich predzmluvných povinností: obozretný veriteľ si musí byť vedomý nevyhnutnosti zbierania a uchovávanía dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinností poskytnúť vysvetlenie. Účelom právnej úpravy týkajúcej sa povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa pred poskytnutím úveru bolo efektívne zabrániť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. V zmysle zákona, informácie potrebné pre rozhodnutie veriteľa - dodávateľa o tom, či úver poskytne alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti (bonity) spotrebiteľa veriteľ vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom a tiež z informácií, ktoré získava z vlastných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie o príjmoch a výdavkoch zhromaždiť a na základe nich je veriteľ schopný získať objektívny obraz o spotrebiteľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi, a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Jej povinnosťou pre úspech v spore bolo tak preukázať, že žalovaný jej poskytol úver bez toho, aby dôkladne skúmal jej úverovú bonitu. Vzhľadom na predmet sporu a uvedené skutočnosti sa v zmysle negatívnej dôkaznej teórie presunulo dôkazné bremeno na žalovaného ako poskytovateľa úveru, ktorý bol povinný preukázať relevantnými dôkazmi, že dôkladne skúmal jej bonitu predtým, než jej poskytol úver. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ je možné vyvodit', okrem iného, aj povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa (C - 679/18). Články 8 a 23 Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 Smernice, podľa ktorého veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodit' dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve. Ak potom súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný predložil rozsiahle listinné dôkazy, ktoré nepovažoval za nutné skúmať s ohľadom na neunesenie dôkazného bremena, takéto odôvodnenie je v absolútnom rozpore so spomenutou judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Ak by mal súd prvej inštancie z listinných dôkazov predložených žalovaným za preukázané náležité skúmanie jej úverovej bonity, bol povinný to v rámci svojho rozhodnutia náležite odôvodniť. Ďalej žalobkyňa uviedla, že sa navyše v rámci stanoviska zo dňa 18.08.2020 k tvrdeniam žalovaného a ním predloženým dôkazom vyjadřila, pričom súd prvej inštancie toto jej vyjadrenie ignoroval.

19. V ďalšom žalobkyňa v odvolaní uviedla, že na absolútnu neplatnosť súd prihlíada z úradnej povinnosti. Bolo tak povinnosťou súdu prvej inštancie náležite odôvodniť, či dojednaný úrok je, alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca je povinný uplatnený nárok skutkovo vymedziť, t. j. uviesť skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzuje svoj uplatnený nárok. Nemá povinnosť ho aj právne vyhodnotiť a odôvodniť, pretože jeho právna kvalifikácia je úlohou súdu (iura novit curia). Ak by predsa len žalobca svoj nárok právne kvalifikoval, súd tým nie je viazaný. Uvedená zásada neslúži na odôvodňovanie príčin brániacich súdu zaoberať sa meritom veci, ale naopak, oprávnenie prekvalifikovať (doplniť) predložený návrh tak, aby ho vecne preskúmal aj vtedy, ak by ho úzkoprsé a formalistické posúdenie návrhu malo priviesť k jeho odmietnutiu z formálnych príčin pre nedostatky návrhu. Súd je tak pánom právnej charakteristiky faktov sporu. V súvislosti s uvedeným k záveru súdu prvej inštancie, že nemala namietat' výšku dojednaných úrokov, ale skôr sa zaoberať výškou RPMN, žalobkyňa uviedla, že v rámci jej vyjadrenia zo dňa 18.08.2020 na podporu jej názoru poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.06.2015 spis. zn. 2Cdo/421/2014. Ak sa mohol dojednanými úrokmi zaoberať Najvyšší súd SR, bolo pre žalobkyňu nepochopiteľné, že sa nimi nezaoberal súd prvej inštancie. K záveru,

že sa mala pri primeranosti úrokového zaťaženia zobrať do úvahy skôr výška RPMN, a táto skúmať v kontexte s obdobnými úvermi, žalobkyňa uviedla, že Súdny dvor EÚ vo veci C-377/14 rozhodol, že v spotrebiteľských zmluvách sú sudy povinné ex offa skúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok. Okrem uvedenej povinnosti je daná tiež povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách údaje týkajúce sa RPMN (C-76/10) a v prípade zistených nedostatkov na tieto pri rozhodovaní prihliadať. Pri tom pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 OZ).

20. Doterajšie konanie a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považovala žalobkyňa za jednostranné, pretože súd prvej inštancie bral do úvahy len dôkazy v prospech žalovaného a nezaoberal sa tvrdeniami, ktoré prezentovala v rámci žaloby, ako aj stanoviska zo dňa 18.08.2020, ktoré mohli mať vplyv na posúdenie skutkového stavu z hľadiska jej tvrdenia. Tým, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s vyššie uvedenými skutočnosťami a jej tvrdeniami, dospel k nesprávnemu záveru.

21. Žalovaný vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne nepodal.

22. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP) - žalobkyňou v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, včas (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť takýmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, konštatujúc čiastočnú dôvodnosť odvolania, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

23. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie považoval jej skutkové tvrdenia ohľadom neskúmania jej úverovej bonity boli abstraktné a tieto mala doložiť dostatkom tvrdení a dôkazov. Súd prvej inštancie však nevysvetlil, ako mala preukázať niečo, čo sa podľa jej tvrdení nestalo, t. j. že žalovaný náležite neskúmal jej bonitu.

24. V kontexte tejto odvolacej námietky žalobkyne odvolací súd vo všeobecnosti dáva za pravdu súdu prvej inštancie pokiaľ ide o vyjadrenie všeobecných zásad týkajúcich sa povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena. Súd prvej inštancie správne uviedol, že rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP). K vyslovenému právnemu názoru súdu prvej inštancie sa však žiada zásadne dodať, že pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej - ktorej strany sporu treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti.

25. Súd prvej inštancie sa však dôsledne uvedenými zásadami neriadil. Odvolací súd mal za to, že žalobkyňa dostatočne určito formulovala svoje skutkové tvrdenia o porušení povinnosti žalovaného ako veriteľa podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., t. j. povinnosti pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že na posúdenie jej bonity postačoval žalovanému len výmer jej dôchodku. Takéto posúdenie bonity samo o sebe nepovažovala žalobkyňa za náležité splnenie povinnosti veriteľa. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, napr. zadlženosť, úspory, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky spotrebiteľa a pod., si nemohol vytvoriť reálny obraz o jej majetkovej situácii, potrebnej na posúdenie jej schopnosti splácať úvery. Potom je zrejmé, že žalobkyňa produkovala negatívne skutkové tvrdenie o tom, že niečo, čo mal povinnosť žalovaný vykonať, sa nestalo, a teda dôkazné bremeno na preukázanie opaku tohto skutkového tvrdenia, t. j. že si žalovaný svoju povinnosť splnil, teda, že sa niečo stalo, zaťažovalo v spore žalovaného.

26. Ak súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, okrem iného, na závere, ako bol uvedený v odseku č. 12 odôvodnenia tohto uznesenia, jeho rozhodnutie nezodpovedalo zmyslu a účelu ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré bolo v tomto prípade potrebné aplikovať a na ktoré aj v napadnutom rozhodnutí odkazoval. V zmysle dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu zákona č. 129/2010 Z. z. „Zákon ustanovuje určité dôsledky porušenia určitých povinností ustanovených týmto zákonom. Ide o súkromnoprávny inštitút. Toto ustanovenie je súčasťou dôslednej ochrany slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa a je transpozíciou všeobecnej požiadavky smernice na stanovenie účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií. Ide o mechanizmus, ktorý motivuje veriteľa a prináša spotrebiteľovi prípadnú

finančnú výhodu v prípade pochybenia veriteľa. Zároveň s ním nie je spojená okamžitá povinnosť vrátiť celý poskytnutý úver.“. Je teda zrejme, že toto ustanovenie upravuje sankciu v podobe straty práva veriteľa na zaplatenie úrokov a poplatkov v prípade hrubého porušenia povinnosti veriteľa podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Legálnu definíciu hrubého porušenia tejto povinnosti obsahuje ust. § 11 ods. 2 veta tretia a štvrtá zákona č. 129/2010 Z. z. Podmienkou aplikácie ust. § 11 ods. 2 veta druhá zákona č. 129/2010 Z. z. je tak len samotné hrubé porušenie uvedenej povinnosti veriteľa a nie hypotetický predpoklad, že by v prípade riadneho splnenia tejto povinnosti veriteľom nebol spotrebiteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver, alebo bol poskytnutý v nižšej výške, resp. za iných podmienok. Potom v kontexte s uvedeným postupom súdu prvej inštancie pri hodnotení splnenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti ani nerešpektoval, ním samým uvedenú, dôkaznú teóriu.

27. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaný v rámci svojej obrany v spore prezentoval vo vyjadrení k žalobe zo dňa 08.06.2020 vlastné skutkové tvrdenia a za účelom ich preukázania aj predložil listinné dôkazy (na č. l. 69 až 85 spisu), čo súd prvej inštancie aj konštatoval v napadnutom rozhodnutí. V dôsledku opísaného pochybenia sa však súd prvej inštancie týmito prostriedkami procesnej obrany (§ 149 CSP) nezaoberal, keď konštatoval, že žalovaný predložil k svojim vyjadreniam rozsiahle listinné dôkazy, ktoré však pre absenciu podstatných tvrdení žalobkyne nepovažoval za nutné skúmať. Pokiaľ žalobkyňa neuniesla bremeno tvrdenia, potom sa nemohlo toto bremeno, ako aj dôkazné bremeno presunúť na proti stranu.

28. V nadväznosti na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade bol naplnený odvolací dôvod, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

29. Pokiaľ žalobkyňa v podanom odvolaní namietala aj záver súdu prvej inštancie ohľadom jej argumentácie, že v danom prípade bol v dotknutej zmluve o spotrebiteľskom úvere dojednaný v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 OZ) úrok vo výške 29,90 %, keďže v čase uzatvorenia zmluvy boli priemerné úrokové sadzby poskytované bankami pre úvery na 5 rokov vo výške 8,14 %, odvolací súd túto odvoláciu námietku žalobkyne nepovažoval za dôvodnú. Odvolací súd sa v tejto čiastkovej otázke v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie uvedenou v odseku č. 16 napadnutého rozsudku (opísaná v odseku č. 13 odôvodnenia tohto uznesenia), ktorú považoval za správnu. Len na doplnenie považuje odvolací súd za potrebné uviesť nasledovné. V danom prípade medzi stranami sporu došlo nepochybne k uzavretiu zmluvy o úvere v zmysle ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), ktorou sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Len na margo odvolací súd poukazuje na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nie je samostatným zmluvným typom, čo vyplýva zo znenia ust. § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého (znenie účinné ku dňu uzavretia dotknutej zmluvy medzi stranami) je spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o úvere je dohoda o záväzku dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Aby bola táto náležitosť naplnená, v zmluve netreba výslovne dohodnúť výšku úrokov, keďže podľa ust.

§ 502 ObZ je dlžník povinný od doby poskytnutia peňažných prostriedkov platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške. Z tohto ustanovenia potom vyplýva, že aj v prípade dojednania úrokov vo výške priečiacej sa dobrým mravom, za súčasného dojednania všetkých podstatných náležitostí zmluvy o úvere [určenie zmluvných strán, určenie sumy (limitu), do ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté, záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, vrátane záväzku dlžníka (v danom prípade spotrebiteľa) vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky], by zmluva o úvere ako celok nebola neplatná, ale táto neplatnosť by sa týkala výlučne dojednania účastníkov zmluvy o výške úrokov (§ 41 OZ). Dlžník by tak bol povinný platiť úroky vo výške stanovenej v zmysle ust. § 502 ObZ. Odvolací súd má tak za to, že sankcia bezúročnosti spotrebiteľského úveru v zmysle ust. 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. dopadá len na prípad, ak v spotrebiteľskej zmluve nie je vôbec uvedená náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia dotknutej zmluvy medzi stranami. Súčasne je treba uviesť, že platnosť dojednania o výške úrokov v spotrebiteľskej zmluve nie je možné posudzovať bez prihliadania na ust. § 53 ods. 6 OZ v platnom znení (účinnom aj v čase uzavretia zmluvy medzi stranami), podľa ktorého ak predmetom

spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Ak potom celková odplata (v ktorej sú zahrnuté logicky aj úroky) neprevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenú osobitným právnym predpisom, je vylúčené, aby bola výška dojednaných úrokov, ako súčasti celkovej odplaty, posúdená ako priečiaca sa dobrým mravom (§ 39 OZ). Ust. § 53 ods. 6 OZ je totiž potrebné považovať vo vzťahu k ust. § 39 OZ za lex specialis. Spomenutým vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa ust. § 1a ods. 1 tohto nariadenia odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa ust. § 1 ods. 4 nariadenia na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu [2a) § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov], naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Pre účely aplikácie spomenutých právnych predpisov je potrebné vziať do úvahy, že v danom prípade išlo o poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru (t. j. úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania veriteľa, zvyčajne prostredníctvom karty) s výškou úverového rámca 2.600,- eur. V danom prípade tak odplata nemohla prekročiť dvojnásobok priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre kreditné karty zverejnenej naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu dotknutej zmluvy medzi stranami. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrtrok 2017 bola priemerná hodnota RPMN pri type spotrebiteľského úveru - kreditné karty vo výške 22,64 %, a teda odplata v danom prípade nemohla prevýšiť dvojnásobok tejto priemernej hodnoty RPMN, t. j. 45,28 %. RPMN v danom prípade (uvedená v zmluve) bola vo výške 34,4 % a teda už len z tohto dôvodu nebolo možné dojednanú výšku úroku (zahrnutého v odplate) považovať za priečiacu sa dobrým mravom. V opačnom prípade by bolo potrebné prijať záver, že samotný zákonodarca umožnil veriteľom dojednať so spotrebiteľom odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov odporujúcu dobrým mravom.

30. K odvolacej argumentácii žalobkyne považuje za potrebné odvolací súd dodať, že preskúmanie výšky dojednaného úroku ako odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, teda podmienky týkajúcej sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, z pohľadu prijateľnosti takejto zmluvnej podmienky je ust. § 53 ods. 1 veta druhá OZ vylúčené. Napokon, pokiaľ žalobkyňa argumentovala uznesením Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2Cdo/421/2014 zo dňa 30.06.2015, toto rozhodnutie vychádzalo z inej právnej úpravy spotrebiteľských úverov (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov) a v tom čase iného znenia ust. § 53 ods. 6 OZ, ktoré sa v tom čase na spotrebiteľské úvery nevzťahovalo. Odvolací súd sa tak z tohto dôvodu týmto rozhodnutím necítil byť viazaný (čl. 2 ods. 2 CSP).

31. Odvolací súd vzhľadom na vyššie konštatované naplnenie odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP a s poukazom na to, že súd prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal všetky navrhované dôkazy, pričom nebolo účelné v takomto rozsahu doplniť dokazovanie odvolacím súdom, napadnutý rozsudok v celom rozsahu, t. j. vo výroku I., ktorým bolo rozhodnuté v merite veci, ako aj v závislom výroku II. o nároku na náhradu trov konania, podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

32. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) vec opätovne prejedná, vykoná dokazovanie v potrebnom rozsahu (§ 185 a § 295 CSP), na podklade zisteného skutkového stavu vec právne posúdi a nanovo rozhodne. V novom rozhodnutí sa dôsledne vysporiada s argumentáciou strán sporu a súčasne rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

33. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa

osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).